

Bäckhästen.

På Johan Andreassons ställe var där ett brygghus nere vid ån.

Det var en gång en piga, som stod och bykte där. Rätt som hon står där, var där en, som stod och tittade in genom dörren.

"Sicken långer, lejer liba dar staur", sa' han. Grebban var kvick och tåg litet het lut och kastade på honom och sade:"Sicken hejder syba ja har". Då gav han till med ett vrål och försvann ner mot bäcken till. De sade, att det skulle ha varit bäckhästen.

Men sjuk blev tösen.

När Nils Månsson hade det stället, hade han en hund. Om nätterna kunde han höra hur hunden drev ner till bäcken och strax efter kom igen och gnisslade och jämrade sig. Så drog han ner mot bäcken igen, och så kunde han hålla på hela nätterna igenom.

Skogsnuvan.

Det var en karl, som var i skogen och tittade efter sina kalvar. Han hörde bjällrorna, men han kunde inte hitta dem. Rätt som det var kom han till ett litet hus. Han kände inte igen det, men gick likväl in och bad att få låna hus. Det var ett gammalt fruntimmer, som bodde där. Ja, hus fick han låna, och han började klä av sig och hängde kläderna på någon stol. Vid han skulle lägga sig, satte han ändan i en "vannplurr" och när han tittade sig om, såg han, att kläderna hade han hängt på trädgrenar i skogen. Och han hörde ett skratt långt inne i skogen. Det var skogsnuvan, som hade förvillat honom. Men sedan hittade han sina kalvar.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3004

Gengångare.

Fru Wennerbergs far fick inte lov att var i fred, varken dag eller natt. Slutligen gick han till prästen, och han sade, att han skulle fråga, vad det var. Han gjorde det, och då sade anden, att han var den tredje, hon bad om hjälp; hjälpte han henne inte, var det för sent. Hon ville, att han skulle gå till ett stenröse i Tormestorpa skog och taga emot det, som hon lämnade honom, och bära det till Brönnestad kyrka. Han gjorde det, och hon sade till honom, att han inte fick se sig tillbaka, när han gick till kyrkan. Och det var något efter honom, och det lät liksom en riktig likskara. Vid kyrkogården var hon där och mötte honom, och när hon tagit emot det, var där en kall hand, som tackade honom. Men sedan den stunden var han litet sluten och konstig.

Spöken.

I Palmahusen var det ett rysligt leverne. En tös från Horröd, det var förresten Kolar-Svens grebba, blev piga där, när hon kom från hemmet. Hon var den enda, som vågade stanna kvar; alla de andra flyttade från stället. Det var en, som hette Påvel, han var från Skoghusen, han skulle dit och titta. Han gick med grebban in, och det härjade med henne alldeles faseligt. Då sade han: Kom och var inte rädd, sätt dig på mitt knä. Det gjorde hon, och rätt som det var, flög ena toffeln av henne. Då sade Påvel: Ta den andra med, och som han sagt det flög den också av.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3004

Kloka.

Det var en klok gubbe i Fuult, Visseltofta socken, som var mycket bussig. Far skulle en gång ha litet bränne stämplat av skogvaktare Anders Jönsson i Påbro, men när han kom dit, var han sjuk. Far ynkade vid honom; han satt vid bordet och böjde sig över det och hade några hemska plågor. Far sade till honom: Är det så du vill, ska jag gå till Anders Hansson i Fuult och fråga honom, om han vill hjälpa dig. Ja, det ville ju Anders Jönsson, och far gick hem och klädde om sig och gav sig i väg. När han kom fram, sade gubben: Ja, det är annars en hurtig och kryer gubbe, han hänger på bordet, men mannen reder sig nog. Det sade han utan att far hade framfört sitt ärende. Och så sade han till far, att han kunde gott stanna hos honom till i morgon och få litet mat, så att han kunde gå mycket bättre hem. Ja, far ville ju helst hem och se, hur det var med Anders Jönsson, men gubben övertalade honom att stanna. Sedan fick han veta, att Anders Jönsson hade somnat rätt vad det var, och han räknade efter att det var precis när gubben i Fuult hade pratat om honom.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3004

Där var en präst, som hade ett barn sjukt. De hade talat om för honom, vad Anders Hansson kunde för mycket, och han tog till prästen i församlingen och frågade honom, vad han tyckte, att han skulle göra. Ja, han hade inget annat än gott att säga om Anders, och så fick han låna kläder av prästens dräng, för att han skulle se ut som vanligt folk, när han kom dit. När han kom fram, gick gubben där och rotade ute i skogen, och när han hörde, att han ville ha hjälp, tog han en stubbe på axeln och skulle traska hem. Men prästen tog en, men gubben sade, att det behövdes inte, men prästen var envis. Då sade gubben: Ja, då är det första gången en präst bär hem bränne till mig. Och det sade han, fast prästen inte hade talat om, vem han var.

Anders Hansson hade en nabo, som var smått religiös. Han hade ett slaktfett svin. En annan bände i byn tog det från honom, för han tänkte, att den där var ~~en~~ religiös och gick nog inte till Anders Hansson och sökte. Men det gjorde han i alla fall. Anders Hansson sade, att svinet kunde han inte skaffa tillbaka, för det var slaktat, men han skulle ställa om så att han fick betalt för det. - Så kom den andre, som tagit svinet, dit en gång för att få bot för sina oxar. Anders Hansson sade till honom: Du kan ju gå och betala det där svinet först, för annars ryker oxarna och de andre kreaturen med. Och han fick allt gå och betala en rundlig summa för svinet. När han sedan kom hem, stod oxarna friska och duktiga i stallet och åto.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3004

Länsmannen skulle en gång ta Anders Hansson och sätta honom i häkte för klokhet. Gubben steg frivilligt upp i vagnen, men när de sedan skulle köra, lockade han dem att köra ut i hans rågstycke, och det stämde han länsmannen för, och han fick betala det.

Han brukade säga: När jag kommer att sluta mina dagar, kommer elementerna i rörelse. Han dog också vid den stora julstormen för en del år sedan.

Han tog 50 öre av varje besökande, och ofta ordinerade han litet medicin, som en skulle köpa på apoteket, men om vi köpte den eller ej, var det lika bra för det.

Det finns eh i Gunnarp, som heter Karl Pers. Han har en bekant i Läreda i Hässleholm, som talt om för honom, att han en gång var hos Anders Hansson. När han skulle gå därifrån, sade gubben: När du kommer till det och det vägskälet, så ligger där ett paket, och i det paketet ligger där en fäll, men den som har tappat det, det är inte hans, utan du kan ta det. Ja, han trodde förstås inte mycket på vad gubben sagt, men när han kom till vägskälet, så låg där mycket riktigt ett paket, och i det paketet låg där en fäll. Han behöll den för gubben hade ju sagt, att han kunde ta den.

Mölle-Jinsen talte en gång om för mig, att där i Mellby var en smed, som var så galen och ville lära svartkonster. En gång var Mölle-Jinsen i kyrkan, men rätt som han satt där, förnam han, att där var något galet hemma. Han skyndade sig hem, och när han kom dit, satt den lille smedem där med pysslingar runt omkring sig, och de ville inte lämna honom i fred; de ville ha något att göra. Han hade fått fatt i svartkonstboken och manat fram dem, men så kunde han inte bli av med dem igen. Där stöd en halmkorg full med ärter, dem kastade Mölle-Jinsen ut på golvet och befallde dem att plocka upp dem. Då fick pysslingarna något att göra, och smeden blev fri, men han vågade inte stanna kvar, utan tog sin mössa och sprang. Sedan manade Mölle-Jinsen bort dem.

När Mölle-Jinsen och hans son Johannes var döda, tog den andre sonen Oskar kunskapen med sig till Amerika.

Måns Svensson i Nösådala hade en gång varit hos Mølle-Jinsen och hälsat på honom. Det blev sent, innan han kom i väg hemåt, och mörkt var det. Måns blev nästan mörkrädd, men Mølle-Jinsen sade: Åh, skitt, jag ska ställa om, så att du får ljus. Ja, Måns kom ut, och det var så mörkt, att han inte kunde se sin egen hand. Men vid det att han kom litet ut, var det ljusst som dagen. Det ljuste honom ända hem; om han gick sakta, följde det sakta med, och om han sprang, följde det med honom i alla fall. Han sade, att hade han mött någon på vägen, hade han sett dem, men de hade inte sett honom. Måns Svensson har själv talat om det för mig.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3004

Det var en dräng, som spelade på lotteri, i Hamburg, tror jag att det var. Han gick till Mölle-Jinsen - Jöns Olsson hette han förresten -, för att han skulle hjälpa honom att ta ett nytt nummer med vinst. Men det ville inte Mölle-Jinsen: Det kan du själv göra. Gå till Brönnestad kyrka; om det är någon du där känner, så ska du tilltala honom, så ger han dig besked. - Ja, drängen var inte rädd utan gick till Brönnestad kyrka, och där fick han tag i en, som sade, att han skulle få besked nästa natt. Han gick till Mölle-Jinsen och talade om det. Mölle-Jinsen hade bara sagt så för att pröva drängen; han trodde aldrig, att han skulle våga göra det, och nu sade han: Jag får väl själv göra det då. På kvällen, innan han lade sig, tog han ett ljus och en griffeltavla och satte vid sängen. På natten kom där en ande och gav honom besked, och han skrev upp siffrorna på tavlan. Men han tog fel på en siffra, annars hade drängen vunnit. .

Det var en prost, som hette Müller. Han släppte inte fram Mölle-Jinsens påg johannes. Mölle-Jinsen blev arg och sade: Har han gjort det för pojakens okunnighet eller odygd gör det ingenting, men har han gjort det för sitt stora högmodsk skull, skall han inte hålla en predikan till. Och prästen blev sjuk. Han sökte en klok gubbe i Äspinge, som hette Slinken, men prästen var snål, och han betalade inte mer än hälften av vad Slinken ville ha för sitt besvär, och då gjorde Slinken honom inte mer än till hälften bra. Han fick bara hålla en halv predikan till. Sedan blev han sjuk, och kom aldrig upp i predikstolen mer.

När Hovdala tog Elestorps by och lade under sig, var där en gammal gunna, som sade, att släkten skulle bli utfattiga i fjärde led för den skull. Och det har gått i uppfyllelse.

Bröllop.

Jag började inte spela, förrän jag var en 20 år gammal. När man var riktigt fullärd, kunde en spela från 8 på kvällen till 7 på morgonen i ett sträck och tog aldrig samma bit två gånger. Första gången jag spelade på bröllop var 1886. Man samlades hos brudgummen, och därifrån tog man till bröllopgården, och sedan bar det iväg till kyrkan. Spelemannen åkte först och blåste klarnett. Längs vägen hade de rest äreportar, och de låg i groparna och sköt skott på skott längs hela vägen. Sedan gick spelemannen före följet upp till kyrkodörren, där skulle han stå och blåsa marscher, medan folket gick in i kyrkan. Och när de gick ut, tog han emot dem på samma sätt, gick före till vagnarna och spelade hela vägen till bröllopgården. Han spelade också, när de marscherade in. Sedan blev det till att dricka om och det skålades för brudparet. Så spelade han också under måltiden. Så tackade någon för maten. Sedan bar det ut i danslokalen, och där dansade de hela natten uppåt morgonen. - När sedan brudparet skulle lägga sig, skulle de följa dem till säng. Men brudgummen var alltid kvick till att släcka ljuset, när de krupit i säng. Det sköts i

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3004

minnena, Mr. Uffe Albert Berg - 16 -
1921 *bes. And. Kungälv 1. 1862*

bröllopsgården, så att fönsterrutorna sprang. Gästerna hade för-
ning med sig: spettkakor, sockerbakelser och annat sådant. För
längre sedan hade de risgröt och annan riktig mat med sig. Då
varade bröllopet ända till åtta dar, men nu räckte det bara en
dag och en natt. Sedan var det slut. Men man var sedan välkommen
till det ställe, där brudparet skulle bo, och där var det gille
och dans. - Till tack för sitt besvär för att man spelat fick
man ungefär en femma, stundom mer, stundom mindre.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3004

Midsommar på Hovdala.

De hade en dansbana mitt inne pm inre borggården, och majstång var rest på kägelbanan. Jag var ensam speleman. De begynte dansa vid 5-tiden på midsommarsafton, och i regel var det någon ladufogde eller skogvaktare, som öppnade dansen. De begynte egentligen inte komma i gång förrän ~~vix~~ när det började skymma, men då blev det ett liv, så det var rent omöjligt. Sedan höll de på hela natten, och fortsatte midsommardags kväll och ett par tre kvällar efteråt också.

3004

Bygdeoriginal.

Om en, som de kallade Lassa Måns i Ballingslöv, går det många historier:

När han käring begravdes, började han gnida på fiolen, när de var i kyrkan, och sade: Det fejlades något, när vi kom ihop, så får det väl fejlans något, när vi skiljas också.

En gång hade han inget foder till sin ko. Då samlade han ihop alla byamannarna och bjöd dem på brännvin. När de undrade, varför han egentligen bjöd på dem, sade han, att han bara ville be dem hjälpa honom att lyfta kon upp på stänget, så hon fick se, att där inte fanns något foder, för som det nu var, stod hon bara och gnällde.

En annan gång slog han vad med Ballingslövs gubbar, att han skulle få deras gummor till att slås. Han gick omkring och lånade ihop alla kopparjärn, han kunde komma åt; sedan putsade han dem fina allehop och blanda ihop dem och lade dem i en hop vid grannastenen och sade till dem, att där kunde de hämta dem. Men när gummorna kom dit, ville ingen ha det sämsta järnet, och så gav de sig till att slås. Gubbarna stod och tåttade på och bara grina-

3004

de, och Lassa Måns vann vadet.

En gång tog han sig för att gå omkring och låna alla byamorerernas surdeg, för hans gumma skulle baka, sade han. Men när morerna skulle baka själva, hade de ingen, och inte kunde de låna av någon annan heller, för Lassa Måns hade varit hos dem alla.

Han tjänte en gång hos en bonde och skulle ut i skogen och skära enekäppar. Men bonden tyckte det var bäst, att han visade prov på käppar först, innan han gav sig till att skära ordentligt. Ja, det gjorde han, men när bonden sedan kom och skulle hämta dem med häst och vagn, hade han bara ett par tre stycken. Ja, sa Lassa Måns, jag kunde inte hitta fler, som hade lika många knastar som den där kag lämna på prov. Det gjorde han bara på kiv.

En annan gång körde han gödsel en lördagskväll. Bonden sade till honom, att han inte fick köra sedan solen gått ner. Jo, det förstod ju Lassa Måns, och en annan lördag han var ute och körde, gick solen ner just som han kom över en bro. Då spände han från hästarna och ledde hem dem och lät vagnen stå, där den var över söndagen.

En gång skulle han åstad med en skjuts; han skulle hämta löshästar, sade bonden till honom. Rätt som det var kom han farande in på gården med hästarna lösa och svorö över att han inte kunde få ta grimman på dem, men det skulle ju vara lösa hästar, och då gick ju inte det.

Bonden, som han tjänte hos tyckte, att han fick för mycket drickspengar. Han sade till honom, att de skulle han dela med honom. En gång var Lassa Måns ute och körde för en, men han var krängd, och rätt som det var, tyckte den som åkte, att det kunde vara nog och gav honom en uppsittare. Sedan betalte han skjutspengarna men Måns fick ingen dricks. När han kom hem till bonden lämnade han fram skjutspengarna, och när bonden frågade honom, om han inte fått någon dricks, gav han honom en uppsittare och sade: Här har du allt vad jag fick.

Om jularna, när de körde hem från julottan, skulle de skynda sig hem, för den som först kom hem, fick först inbärgat. Lassa Måns gick från kyrkan litet före de andra, tog en liten kälke, band en kobjällra på den och gav sig iväg, men vid ett grustag

stannade han och välte kälken, så att ingen kunde komma förbi, och så stod han och grinade åt gubbarna.

En gång var han och höstade, men bonden tyckte väl, att han inte fick det bra nog. Då gick han hem och hämtade rakborste och rakkniv och tyckte, att nu skulle han väl få det så att det dugde.